

J 21,1-19 Zjevení Vzkříšeného

Autor přípravy

[Jacques Lantz, Claude Schmied](#)

1. První reakce

Jak je možné, že se učedníci po velikonočních událostech prostě vrátili k rybolovu jako před povoláním?

Po Velikonocích se Kristus dává poznat. Proč ho však nepoznali hned, třeba učedníci v Emauzích nebo Marie Magdalská? To proto, že hledali živého v říši mrtvých? To také musíme "prodělat" Velikonoce, abychom ho poznali?

2.Text

2.1 Poznámky k některým výrazům

v.1: φανερώσει jevil se jim - zde podtrhuje zejména Kristovu vůli a svobodu v této věci.

v.5: το ποσάγιο co se jí, co doprovází snídani.

μὴ část otázky předpokládající negativní odpověď.

v.6: το δεξιόν pravá strana (výhodná).

v.7: ενδύει oděv, něco mezi suknicí a pláštěm.

v.9: το ψάρι pečená ryba.

v.12: πιάσει chytit.

v.15: γαπύει lovit (totálně);

α λαίωει lovit, mít rád (výraz méně silný)

2.2 Kontext

21. kapitola je přívěšek k Janovu evangeliu. Exegeti nejsou zajedno, je-li jejím autorem Jan; soudí se, že vznikla spíše o něco později. Při podrobném čtení kapitoly 20. najdeme "malé letnice" i vyslání k misii, jímž samotné evangelium končí. Stylem i slovníkem se J 21 od ostatních kapitol citelně liší a výraznější pozornost věnuje postavám a společenství věřících s ohledem na jejich povolání (vocatio) - přesněji řečeno věnuje se roli Petrově a Janově. Tak či onak, je jisté, že bylo poměrně brzy nezbytné připojit tuto kapitolu k celku evangelia. Odstříhneme-li verše 20,30-32 a umístíme-li je vedle 21,25a, najdeme souvislost v Kristových setkáních s lidmi určitých typů: s nevěřícím Tomášem, s nečinnými učedníky, s

odpadlíkem Petrem...

Touto kapitolou Jan zdařile doplňuje povahu Ježíšových setkání, v nichž po vzkříšení řeší, co zůstalo nedokončeno. Synoptici se od vzkříšení soustředí na obecné vyslání k misii.

2.3. Komentář

Oddíl lze rozdělit do tří částí:

v.1-2: expozice

v.3-14: společné setkání se Vzkříšeným

v.15-19: rozhovor o poslání

Setkání se vzkříšeným Kristem proměňuje naši každodenní realitu (nečinnost učedníků se změnění ve vyslání na cestu, neúspěšný rybolov v zázračný, obyčejné jídlo v hod Páně, odpadlík Petr bude rehabilitován...).

v.1-2:

Jsme v Galileji, jak bylo ohlášeno v Mt 28,7 a Mk 16,7. Dva ze sedmi aktérů nejsou jmenováni - jedním z nich by mohl být milovaný učedník. Příběh o vzkříšení se obrací v "autoritativní" Kristovo zjevení, není výsledkem učednické obrazotvornosti.

v.3-14

v.3: Učedníci se vracejí k původním zdrojům obživy. Neúspěšný rybolov by mohl připomenout první povolání (sr. Lk 5,1-11). Vracíme se k výchozímu bodu - k učedníkům před setkáním s Kristem...

v.4-6: Jako o Velikonocích, objeví se i teď Ježíš za svítání a nikdo ho (pokud jim sám neposkytne znamení) ani teď nepozná (sr. Lk 24,30n; J 20,16). Kontakt "Mistr-učedníci" znovu navazuje oslovením (dítky); v dialogu jde zvláště o společenství sdílené při jídle, jež bude následovat po zázračném rybolovu. Učednická činná odpověď na Kristovo pozvání ukazuje tedy k přítomnosti a osobě Vzkříšeného - hle, znamení.

v.7: Ono znamení pochopí milovaný učedník; řekne o tom Petrovi (podobně jako v 20,3-8 sledujeme rivalitu těch dvou).

v.9-10: Vše je připraveno, Kristus zve k jídlu a žádá je, aby připojili ovoce své poslušnosti a práce (připomeňme pozvání k večeři Páně).

v.12-14 Po vzkříšení jsou učedníci v nové situaci: už to nebudou oni, kdo připravuje pokrm a zve k němu Krista, nýbrž on sám; toto jídlo bude novým setkáním Vzkříšeného s učedníky a naváže na setkání z 20. kapitoly.

v.15-19

v.15-18: Od společného setkání přechází Ježíš k osobnímu; nově Petra povolá a nechá ho

trojím vyznáním smazat trojí zapření, aby mu mohl svěřit své ovečky. Od Šimona Janova přecházíme k Šimonu Petrovi, od prudkého mladíka k muži, jenž zrál odpovědností a zkouškami.

v.19: Dá se předpokládat, že v době redakce tohoto textu byla už Petrova smrt známa a že jeho mučednictví oslavilo Boha stejně jako martyrium Krista-pastýře, jehož úkol přejal (sr. J 10). Kristova slova tu jsou přede-vším výzvou ke službě, k následování.

3. Teologická témata

Setkání se vzkříšeným Kristem mění naše poznání, vztah i víru v něco dynamického a existenciálního. Tato transformace se týká sféry společenstevní i osobní.

V povelikonočních setkáních se zjevuje Kristus, avšak současně nám zjevuje nás samé jakožto lidi obnovené k jeho obrazu.

21. kapitola, vždy vnímaná jako součást Jana, umožňuje mnohá ohléd-nutí do Janova evangelia i k synoptikům. Do jisté míry rekapituluje Janovu zvěst: zázračný rybolov, jídlo či nové povolání Petra jsou (paralelně se znameními v celém evangeliu) doklady obnovení lidství v Ježíši Kristu.

Verše 1-19 poznamenává ve vztahu mezi Kristem a učedníky jistá gradace, patrná v otázkách či příkazech, které jim dal. Stejně je tomu u jejich povolání: od výzvy k poslušnosti, pak ke spolupráci a ke sdílení života, přes potvrzení smlouvy a odpuštění až k misii.

4. Dnešní pohled na tento text

Zůstáváme podobně jako učedníci u toho, co dělal Kristus před Velikonocemi, což nám příliš snadno umožní vrátit se k obvyklým činnostem. Tento text rozvíjí v setkání se vzkříšeným Kristem trojí situaci:

- * Zázračný rybolov - to je poslušnost Kristovu slovu (víra), jež učedníkům odhalí skutečnost Kristovy obohacující přítomnosti a milosti.

- * Jídlo - přijmout jeho pozvání a přinést vše, co jsme a co jsme přijali.

- * Petrova rehabilitace - navzdory nevěře a pádům nově uslyšet Kristovo volání, když nám svěří odpovědnost za službu.

Předvelikonoční Kristus působil mezi lidmi. Kristus vzkříšený nám svěřuje svou službu, nám, které shromáždil (církve). Je tu posun, který nezbytně musíme tak jako učedníci učinit i my, abychom se s ním setkali "povelikonočně". Ony tři situace naznačují směr.

5. Podněty pro kázání

Oba nabídnuté postupy předpokládají četbu celého textu:

a) Kristovo vzkříšení obživuje mrtvé či zapřené povolání Petra a ostatních učedníků

Velikonoce coby historická událost nutně nepodníí ke změně života učedníky ani nás; každý

se velmi snadno vrátí k tomu, co dělává (rybolov...). Každý se vrátí k banalitám, které tak dobře zná (marný rybolov, zklamání, úsilí bez výsledků...).

Vzkříšení však do našeho života vnese Kristovo oslovení, jež naši situaci nechce ponechat bez cíle a beze smyslu. Jakou stravou naše společenství disponuje? Kristus vždycky ukáže prstem na něco, čeho se nám nedostává... Přitom existuje správné místo (pravobok lodky), které Kristus zná, a to může změnit prázdnotu v hojnost - stačí málo, jen reagovat na jeho slovo.

Ona hojnost, o níž jsme nevěděli, je tu proto, aby byla sjednocena v jeho hojnost. Chce nás potřebovat, i když už všechno připravil. Povolání (vocatio) učedníků, svědectví i život věčný se plně obnovují v tajemství tohoto společenství, prožívaného při jídle.

Kristus se může obrátit na Petra, stejně jako na každého z nás, protože toto společenství tvoří intimitu. Kristus obnovuje pouto, jež okolnosti našeho života tolikrát zlámaly (zapření). Otázky, jež nám klade, se týkají především naší lásky k němu, nikoli zapření. Nechá nás, abychom objevili a nově vyjádřili, jak jsme s ním svázáni. Oživuje naše povolání, aby nás přivedl na cestu následování. Tak jsme i my svědky věčného života, odpovědnými za to, abychom jeho znamení předávali světu a uskutečňovali Kristovo slovo.

b) Dialog Života se životem

* "Jdu lovit ryby" a "I my půjdeme s tebou": co vlastně Velikonoce v našem životě změnily? Pokud jsme je vnitřně nepřijali, není náš život Životem dynamizován. K čemu nám bude Kristovo vzkříšení, když je nepřijmeme?

* "Dítky, nemáte něco k jídlu?" a "Nemáme": Kristova otázka se týká naší existence - z čeho žijete? Ptá se na naši situaci, na naši činnost po Velikonocích. Abychom si ujasnili, že co děláme sami ze sebe, dle svých zvyklostí a tradic, postrádá - chybí-li Velikonoce - smysl.

* "Hod'te síť na pravou stranu lodi, tam ryby najdete": zázrak bohatého života se v životě všedním projeví v té míře, v níž přijmeme Kristovo slovo, suverénní Kristův příkaz. Toto znamení nás vede k poznání.

* "To je Pán": jako u učedníků v Emausích, jako u Marie z Magdaly znamení, jež dává vzkříšený Kristus, vede k vděčnosti a k vyznání víry.

* "Přineste několik ryb z toho, co jste nalovili": Kristus chce znát výsledky naší víry a poslušnosti a připojuje je k darům své milosti. Žádá sjednocení všeho, až k dokonalé jednotě.

* "Pojd'te jíst": dřív zvali lidi Ježíše, aby s nimi pojedl (Marie, Marta a další); od Velikonoc zve on nás k tomu, co připravil, s tím, co jsme a co máme.

* "Šimone, synu Janův, miluješ mne?" a "Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád" a "Pas mé ovce!": dialog tří otázek, jež vedou ke třem odpovědím a vyústí v trojí příkaz; každý z nás je zkoumán, pokud jde o hluboký vztah ke Kristu. Ještě jednou se Kristus ujímá iniciativy a vede

dialog obnovenou důvěrou, kterou k nám má. Síla jeho Života překračuje míru našich selhání.

* "Následuj mne": obnovené povolání, adresované Petrovi i nám, působí modifikaci hodnot, jež jsme - jak jsme se domnívali - už pro celý život seřadili. Toto povolání otevírá úplně jiné perspektivy, než jsme čekali. To ovšem k následování Krista patří. Učedníci ani Ježíšovi současníci v tomto neměli proti nám vůbec žádnou výhodu. Text ukazuje, že i jim bylo potřebí víc než jen jednoho setkání se vzkříšeným Kristem, aby se vydali na cestu.

Liturgické období

[velikonoce](#)

edice

3

[stáhnout PDF](#)